

**Запровадження Національної
рамки кваліфікацій.
Міжнародний контекст.
International context**

**Олав Аарна,
Кваліфікаційна агенція Естонії**

Зміст презентації

- **Міжнародний та європейський контекст**
- **Що таке Рамка кваліфікацій (РК)?**
- **Європейська рамка кваліфікацій (ЄРК) для навчання впродовж життя**
- **Чому Національна рамка кваліфікацій (НРК)?**
- **Як запроваджувати НРК?**
- **Коли саме починається запровадження НРК?**

Оцінка ситуації

- Глобалізація, конкуренція, мобільність :
  - Лісабонський процес (2000)
- Розвиток Європейського простору для навчання впродовж життя :
  - Болонський процес (1999)
  - Копенгагенський процес (2003)
  - Європейська рамка кваліфікацій для навчання впродовж життя (2008)
- Підход, оснований на результатах навчання (компетентностях)
  - Нова парадигма

Що таке Рамка кваліфікацій (РК)?

- Рамка кваліфікацій – це система класифікації кваліфікацій, що містить різні рівні, узгоджені з різними стейкхолдерами
- Рівні використовуються для вираження комплексності навчання
  - Може слідувати інструкціям...
  - Може працювати самостійно...
  - Може застосовувати нові методи роботи або нові знання ...
  - Може керувати роботою інших ...

Чому Національна рамка кваліфікацій (НРК)? (1)

- **Тому що професії змінюються, і люди переїжджають/ змінюють місце роботи та розвиваються:**
  - “Професії на все життя” зникають
  - Більшість з нас не працює все життя за спеціалізацією, що зазначена в дипломі
  - А навіть якщо працюємо, то все рівно професії/ ринок праці змінюються
  - Як робітники, так і роботодавці зацікавлені в тому, щоб наші знання та вміння визнавалися навіть в умовах змін
  - Коли ми переходимо з однієї освітньої установи в іншу, з однієї спеціалізації на іншу, з однієї роботи на іншу, нам потрібно визнання того, що ми знаємо, вміємо

Чому Національна рамка кваліфікацій (НРК)? (2)

- **Визнання того, що ми вивчили:**
  - Фокус на результатах навчання
  - Кваліфікації можуть бути виражені **в результатах навчання**: що людина розуміє, знає та спроможна робити в кінці процесу навчання
  - **Кваліфікація** – це офіційно визнаний рівень, що підтверджує, що людина вдало пройшла процес оцінювання певних результатів навчання, які наразі описані в сертифікаті/ свідоцтві/ дипломі
  - Кваліфікації затверджуються уповноваженими компетентними органами (напр. Міністерством освіти, вищим навчальним закладом, галузевим органом/ установою, іншими міністерствами тощо)

Чому Національна рамка кваліфікацій (НРК)? (3)

- **Порівняння та зв'язок між різними кваліфікаціями:**
  - Кваліфікації, що виражені через результати навчання, можуть бути порівняні, навіть якщо вони були видані різними уповноваженими органами
  - Спільні зв'язки між компетентностями можуть бути встановлені, що робить легшим перехід від однієї кваліфікації до іншої
  - Це можливо тільки за умови, що ми довіряємо таким кваліфікаціям => оцінювання якості та стандарти
  - Для того, щоб ми могли довіряти кваліфікаціям, вони мають відповідати вимогам...
  - Що таке “відповідати вимогам”, чому ми можемо довіряти і що таке гарний стандарт, залежить від того, на чому погодяться зацікавлені сторони (стейкхолдери)
  - **(Національні) кваліфікаційні рамки – це системи, які пов'язують кваліфікації, яким можна довіряти**

Європейська рамка кваліфікацій (ЄРК) для навчання впродовж життя (1)

- Це механізм узгодження рівнів та кваліфікацій між різними освітніми системами
- Сприяє більшій прозорості, підтримує мобільність, підтримує навчання впродовж життя
- Сприяє порівнянності через взаємну довіру, забезпечення якості та результати навчання
- **Не забезпечує** визнання в рамках європейських країн, не пов'язана з європейськими стандартами чи зі створенням спільної Європейської освітньої системи

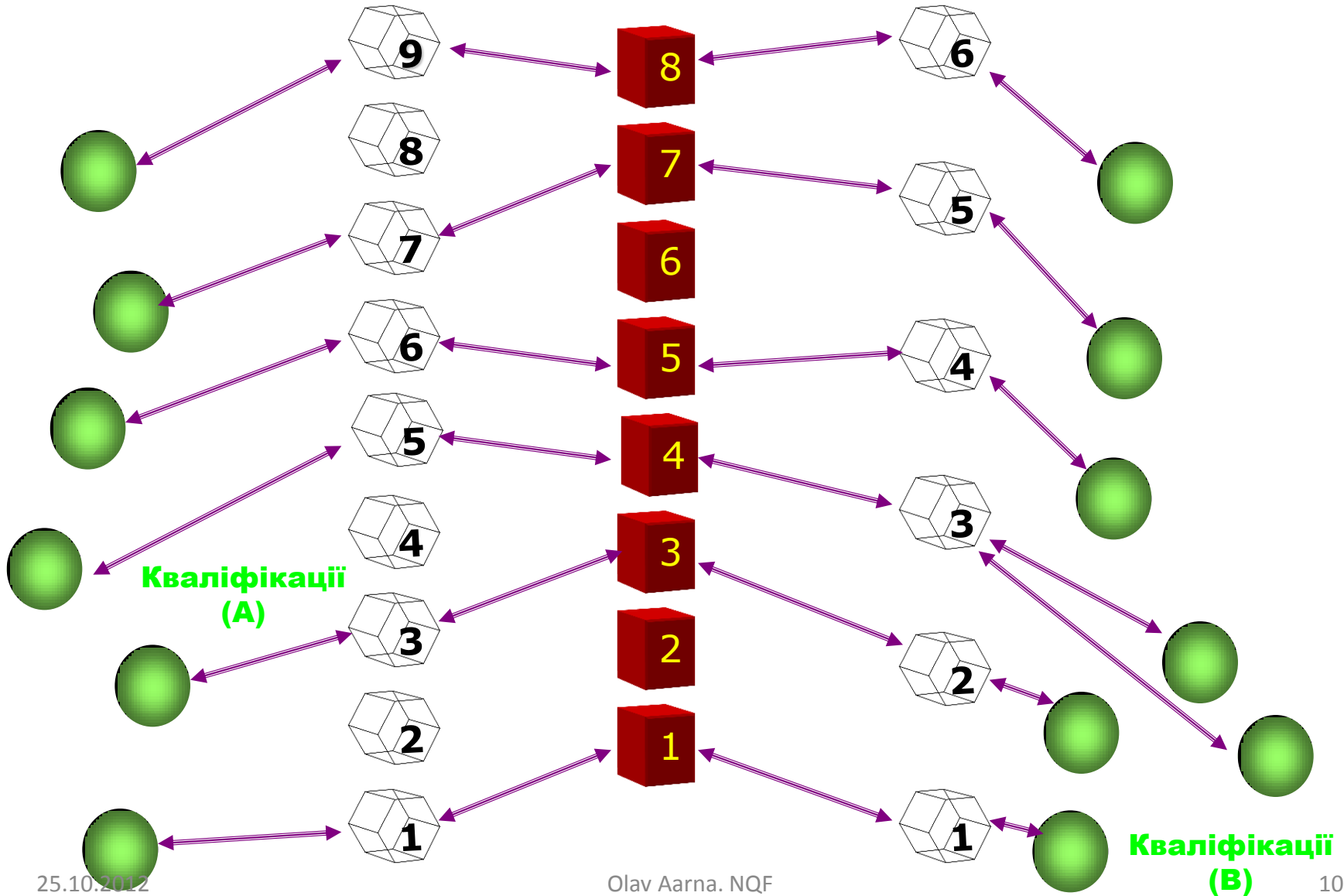
Європейська рамка кваліфікацій (ЄРК) для навчання впродовж життя (2)

- **8 рівней ЄРК :**
  - Співвідносить одну систему кваліфікацій з іншою
  - Надає можливість враховувати всі знання
  - Впроваджує загальні дискриптори рівнів, а не створює кальку Національної рамки кваліфікацій
  - Визначає результати навчання (знання, навички та компетентності (автономії та відповідальність)) відповідно кваліфікаціям певного рівня в будь-якій системі кваліфікацій

Країна А

ЄРК

Країна В

Звітування по ЄРК

- 14 країн-членів ЄС (AT, BE-vl, CZ, DK, EE, FR, IE, MT, LT, LU, LV, NL, PT, UK) та 1 країна-кандидат до вступу в ЄС (HR) мають діючі Національні рамки кваліфікацій та 11-12 червня 2012 року представляли свої національні звіти Консультативній групі по ЄРК
- 11 країн-членів ЄС (BG, DE, EL, ES, IT, KY, NO, PL, RO, SE, SI), 1 країна-кандидат (IS) готуються представити свої національні звіти Консультативній групі по ЄРК протягом 2012 року
- 4 країни-члена ЄС (BE-f, FI, HU, SK) та країна-кандидат (TK) планують представити свої національні звіти у 2013 році

<p align="center">Рамка кваліфікацій Європейського простору вищої освіти (Болонська рамка)</p>	<p align="center">ЄРК</p>
<p align="center">Сектор вищої освіти, Рада Європи, 48 країн-учасників, Україна є учасником</p>	<p align="center">Ініціатива ЄС, 33 країни підписали, Україна не є безпосереднім учасником</p>
<p align="center">Мета-рамки для Європейського простору вищої освіти</p>	<p align="center">Рамка для навчання впродовж життя (включаючи вищу освіту)</p>
<p align="center">Основа на трицикловій системі та короткому циклі (всередині першого циклу)</p>	<p align="center">8 рівнів кваліфікацій L5 – L8 співвідноситься з дескрипторами, зазначеними в Рамці кваліфікацій Європейського простору вищої освіти</p>
<p align="center">Спрямована на систему вищої освіти та основні кваліфікаційні рівні</p>	<p align="center">Сприяє розробці рівнів НРК для всіх типів навчання та результатів, отриманих на різних рівнях</p>
<p align="center">В основі – результати навчання</p>	<p align="center">В основі – результати навчання</p>
<p align="center">Буде створена у 2012 році</p>	<p align="center">Буде створена у 2012 році</p>

Як втілювати Національну рамку кваліфікацій НРК? (1)

- Втілення НРК - це циклічний процес:
  - Розробка/ планування
  - Втілення
  - Оцінювання
  - Перепланування
  - ...
- Аналогія з принципом Демінга
- Україна знаходиться на стадії розробки/планування

Як втілювати Національну рамку кваліфікацій НРК? (2)

- Існуючі НРК відрізняються одна від одної
- Рамки кваліфікацій - це інструменти, які надають змогу вчасно реагувати на зміни на ринку праці, у сфері освіти та в суспільстві
- **Яким чином вони вирішують конкретні проблеми?**
  - Зміцнення відповідності між попитом та пропозицією, покращення доступу до освіти, підвищення кваліфікації людей, зміцнення конкурентноспроможності, вирішення проблеми недостатку вмінь та навичок на галузевому та регіональному рівнях, проблем, що виникають внаслідок старіння трудових ресурсів, проблем визнання кваліфікацій та вмінь мігрантів, забезпечення більшої гнучкості, мобільності, сприяння змінам у кар'єрі, зміцнення системи забезпечення якості
  - Покращення базових та основних навичок та вмінь, надання “другого шансу”, рамки кваліфікацій – це інструмент, що має застосовуватися як частина ширшої реформи, включаючи покращення можливостей для отримання знань та вмінь
  - **НРК мають надати людям можливості для реалізації їхнього потенціалу**

Як втілювати Національну рамку кваліфікацій НРК? (3)

- Хто підтримує та кому належить рамка? – важливість досягнення домовленості та консенсусу між стейкхолдерами
- НРК розробляються на основі переговорів та досягнення консенсусу між стейкхолдерами
- Окрім Міністерств освіти – хто ще має бути залученим?
- Чи всі відповідні стейкхолдери залучені?
- Хто є відповідальним за процес втілення?
- Радикальний підхід “згори-вниз” або зміни, основані на досягненні компромісу?
- Баланс між наявним досвідом та майбутніми цілями?
- Залучення чи виключення надавачів послуг як партнерів?

Коли саме розпочинається втілення НРК?

- Оскільки НРК розвиваються та адаптуються, їх втілення ніколи не закінчується. Проте коли воно розпочинається?
- Розробка НРК – відносно проста частина процесу (проте ви не маєте недооцінювати час та ресурси для того, щоб зібрати всіх стейкхолдерів за одним столом)
- Втілення – складніше через те, що воно передбачає реформу системи кваліфікацій, і навіть національної освітньої системи
- Один із елементів – це перехід до системи, заснованої на результатах навчання
- Отже коли нарешті НРК буде втілена? Коли кваліфікації будуть включені до НРК? Коли результати навчання будуть включені до навчальних програм, та навчального процесу в освітній системі?
- http://www.etf.europa.eu/web.nsf/pages/Qualifications_frame_works

Висновки

- Рамки кваліфікацій – це інструменти співставлення кваліфікацій на основі результатів навчання
- Вони допомагають розрізнити різні рівні навчання
- Вони мають створювати можливості розвитку для людей
- Вони мають відповідати потребам конкретної країни
- Європейська рамка кваліфікацій не робить Національну рамку кваліфікацій непотрібною, а навпаки
- Хоча багато країн намагаються пов'язати НРК з ЄРК
- Україна має вирішити, до якої міри вона буде/ хоче наслідувати цю тенденцію, оскільки вона має сильні європейські зв'язки та амбіції